

W06.12.0510/III

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht ter implementatie van richtlijn 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat (PbEU 2011, L 326) (Implementatiewet richtlijn financiële conglomeraten I)

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het ter uitvoering van richtlijn 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat (PbEU 2011, L 326) noodzakelijk is de Wet op het financieel toezicht met die richtlijn in overeenstemming te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet op het financieel toezicht wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3:282, tweede lid, komt te luiden:

2. Op een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar, waarvan de moederonderneming een gemengde financiële holding of verzekeringsholding of een niet-Europese herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar is, wordt aanvullend toezicht uitgeoefend als bedoeld in de artikelen 3:284, 3:286 en 3:287.

B

Na **artikel 3:282** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3:282a

1. Indien een gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als van afdeling 3.6.4. kan de Nederlandsche Bank, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, besluiten bij de uitoefening van het aanvullend toezicht alleen de gelijkwaardige bepalingen van afdeling 3.6.4. toe te passen.

2. Indien een gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als van afdeling 3.6.2, kan de Nederlandsche Bank, in overeenstemming met de toezichthoudende instanties die

geconsolideerd toezicht houden op de banksector en de sector beleggingsdiensten, bedoeld in artikel 2, punt 8, onderdelen a en c, van de richtlijn financiële conglomeraten, besluiten bij de uitoefening van het aanvullend toezicht alleen de bepalingen van de belangrijkste sector toe te passen.

C

In **artikel 3:286**, tweede en derde lid, wordt "de niet-Europese herverzekeraar" telkens vervangen door: de gemengde financiële holding, niet-Europese herverzekeraar.

D

In **artikel 3:288**, eerste en tweede lid, wordt "dezelfde gemengde verzekeringsholding" telkens vervangen door: dezelfde gemengde financiële holding, gemengde verzekeringsholding.

Artikel II

De Wet op het financieel toezicht wordt als volgt gewijzigd:

A

In **artikel 1:1** worden in de alfabetische volgorde negen definities ingevoegd, luidende:

coördinator: de coördinator, die ingevolge artikel 10, eerste lid, van de richtlijn financiële conglomeraten verantwoordelijk is voor de coördinatie en de uitoefening van het aanvullend toezicht op een financieel conglomeraat;

financieel conglomeraat: een financieel conglomeraat als bedoeld in artikel 2, punt 14, van de richtlijn financiële conglomeraten;

gereguleerde entiteit: een gereguleerde entiteit als bedoeld in artikel 2, punt 4, van de richtlijn financiële conglomeraten;

intragroepsovereenkomsten en -posities: elke overeenkomst en de daaruit voortvloeiende financiële verhoudingen tussen een financiële onderneming in een richtlijngroep en hetzij een ander richtlijngroepslid hetzij een met een richtlijngroepslid in een formele of feitelijke zeggenschapsstructuur verbonden persoon;

relevante toezichthoudende instanties: relevante bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 2, punt 17, van de richtlijn financiële conglomeraten;

richtlijn financiële conglomeraten: richtlijn 2002/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende het aanvullende toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat en tot wijziging van de Richtlijnen 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG en 93/22/EEG van de Raad en van de Richtlijnen 98/78/EG en 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEU 2002, L 35);

richtlijngroep:

- a. het geheel van een moederonderneming, haar dochterondernemingen, andere ondernemingen waarin de moederonderneming of een of meer van haar dochterondernemingen een deelneming heeft; of
- b. ondernemingen die zijn verbonden door een centrale leiding die bestaat krachtens een met deze ondernemingen gesloten overeenkomst of een bepaling in de statuten van een of meer van deze ondernemingen, dan wel door het feit dat de bestuurs-, leidinggevende, of toezichthoudende organen van deze ondernemingen gedurende het boekjaar en tot de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening in meerderheid bestaan uit dezelfde personen;

richtlijnagroepslid: een onderneming die behoort tot een richtlijngroep;

risicoconcentratie: alle door de richtlijnagroepsleden in een financieel conglomeraat ingenomen potentieel verliesgevende posities die groot genoeg zijn om de solvabiliteit of de financiële positie in het algemeen van de gereglementeerde entiteiten in het conglomeraat in gevaar te brengen;.

B

Artikel 1:50 komt te luiden:

Artikel 1:50

Bij ministeriële regeling kunnen met het oog op een goede uitvoering van bindende EU-rechtshandelingen met betrekking tot financiële conglomeraten regels worden gesteld met betrekking tot de samenwerking tussen de Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten bij het toezicht op financiële conglomeraten.

C

Artikel 1:54 vervalt.

D

In **artikel 1:57**, eerste lid, wordt "een groepslid als bedoeld in artikel 3:289, onderdeel f," vervangen door: een richtlijnagroepslid.

E

In **artikel 1:75**, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

- g. een onderneming die, alleen of tezamen met een andere onderneming, aan het hoofd staat van een groep waarvan een gereglementeerde entiteit met zetel in Nederland deel uitmaakt.

F

In **artikel 1:97**, eerste lid, onderdeel c, wordt "3:272, eerste lid," vervangen door: 3:272,.

G

In **artikel 3:268**, eerste lid, onderdeel f, wordt "gereglementeerde entiteit als bedoeld in artikel 3:289, onderdeel d," vervangen door: gereglementeerde entiteit.

H

Na **artikel 3:269** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3:269a

1. Een onderneming die, alleen of tezamen met een andere onderneming, aan het hoofd staat van een richtlijn groep waarvan een gereguleerde entiteit met zetel in Nederland deel uitmaakt, draagt zorg voor een zodanige bedrijfsvoering dat de financiële soliditeit van de gereguleerde entiteiten en de onderneming zelf niet in gevaar wordt gebracht door:
 - a. het risicobeheer van de groep als geheel en van de afzonderlijke richtlijn groepsleden;
 - b. de strategie en het beleid van de groep als geheel en van de afzonderlijke richtlijn groepsleden;
 - c. mogelijke belangentegenstellingen en relaties tussen de gereguleerde entiteiten, de onderneming, bedoeld in de aanhef, en de andere richtlijn groepsleden; of
 - d. door richtlijn groepsleden verrichte activiteiten die van wezenlijk belang zijn voor de bedrijfsvoering met betrekking tot de financiële activiteiten van een of meer gereguleerde entiteiten.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot het eerste lid.
3. De hierna bedoelde richtlijn groepsleden richten hun bedrijfsvoering dusdanig in dat alle gegevens die relevant zijn voor het toezicht, bedoeld in dit hoofdstuk, kunnen worden verschaft:
 - a. de gereguleerde entiteit met zetel in Nederland;
 - b. de onderneming die alleen of tezamen met een andere onderneming aan het hoofd staat van de groep;
 - c. andere richtlijn groepsleden dan de in onderdelen a en b bedoelde richtlijn groepsleden die activiteiten verrichten die van wezenlijk belang zijn voor de bedrijfsvoering met betrekking tot de financiële activiteiten van een of meer gereguleerde entiteiten in de groep.

I

De **artikelen 3:271 en 3:272** komen te luiden:

Artikel 3:271

Artikel 3:8 is van overeenkomstige toepassing op een financiële holding, gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in Nederland, met dien verstande dat voor de toepassing van het eerste lid voor "geschikt in verband met de uitoefening van het bedrijf van de financiële onderneming" wordt gelezen: "geschikt in verband met de uitoefening van het bedrijf van de financiële holding, gemengde financiële holding of verzekeringsholding, en van de tot de desbetreffende richtlijn groep behorende gereguleerde entiteiten".

Artikel 3:272

Artikel 3:9 is van overeenkomstige toepassing op een financiële holding, gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in Nederland.

J

In **artikel 3:277**, tweede lid, wordt "gereguleerde entiteiten als bedoeld in artikel 3:289, onderdeel d," vervangen door: gereguleerde entiteiten.

K

De paragrafen 3.6.4.1 en 3.6.4.2 worden vervangen door een paragraaf luidende:

§ 3.6.4.1. Regels betreffende het toezicht op financiële conglomeraten

Artikel 3:289

1. De Nederlandsche Bank stelt, in overeenstemming met de relevante toezichthoudende instanties, en met toepassing van artikel 3 van de richtlijn financiële conglomeraten, vast of een groep een financieel conglomeraat is. Bij de vaststelling neemt zij de artikelen 30 en 30bis van die richtlijn in acht.
2. De Nederlandsche Bank kan, in overeenstemming met de relevante toezichthoudende instanties, en met inachtneming van artikel 3, leden 3 en 3bis, van de richtlijn financiële conglomeraten, besluiten de artikelen 3:269a, 3:297 en 3:298 niet toe te passen, indien zij de toepassing van die artikelen in het licht van de doeleinden van het toezicht onnodig, ongepast of misleidend acht.

Artikel 3:290

Indien de Nederlandsche Bank in overeenstemming met artikel 10 van de richtlijn financiële conglomeraten is aangewezen als coördinator, maakt zij aan de onderneming die aan het hoofd van de richtlijn groep staat, of bij ontbreken daarvan aan de in artikel 4, tweede lid, van de richtlijn bedoelde gereguleerde entiteit, het besluit bekend dat de groep als financieel conglomeraat is aangemerkt en dat de Nederlandsche Bank als coördinator is aangewezen.

Artikel 3:291

1. Indien de Nederlandsche Bank ingevolge artikel 10 van de richtlijn financiële conglomeraten is aangewezen als coördinator, heeft het toezicht overeenkomstig de artikelen 3:269a en 3:296 tot en met 3:298 betrekking op elke gereguleerde entiteit van het financiële conglomeraat.
2. In afwijking van het eerste lid oefent de Nederlandsche Bank geen toezicht overeenkomstig de artikelen 3:269a en 3:296 tot en met 3:298 uit op gereguleerde entiteiten van een financieel conglomeraat waarvan de moederonderneming een gereguleerde entiteit of een gemengde financiële holding is met zetel in een staat die geen lidstaat is indien zij heeft vastgesteld dat het toezicht door de toezichthoudende instantie van die staat op de gereguleerde entiteiten van het financiële conglomeraat gelijkwaardig is aan het toezicht op gereguleerde entiteiten, bedoeld in het eerste lid. De Nederlandsche Bank oefent eveneens geen toezicht uit op een gereguleerde entiteit met zetel in Nederland die deel uitmaakt van een financieel conglomeraat als bedoeld in de eerste volzin, indien zij niet de coördinator is en de coördinator een vaststelling heeft gedaan die overeenkomt met een vaststelling als bedoeld in de eerste volzin.
3. De Nederlandsche Bank kan, in geval van een financieel conglomeraat als bedoeld in het tweede lid en indien er geen sprake is van gelijkwaardig toezicht als bedoeld in dat lid, toezicht op de gereguleerde entiteiten met zetel in Nederland van dat financieel conglomeraat op een andere wijze uitoefenen dan bedoeld in het eerste lid, indien die wijze passend is, waarborgt dat de doeleinden van het toezicht worden bereikt en, indien de Nederlandsche Bank niet zelf de coördinator is, daarvoor toestemming is verleend door de coördinator.
4. De Nederlandsche Bank stelt, in samenwerking met de relevante toezichthoudende instanties, vast in hoeverre toezicht als bedoeld in deze

afdeling wordt uitgeoefend op een gereguleerde entiteit waarop artikel 5, vierde lid, van de richtlijn financiële conglomeraten van toepassing is.

5. Indien van een financieel conglomeraat een ander financieel conglomeraat deel uitmaakt, is het toezicht, bedoeld in deze afdeling, slechts van toepassing op het laatstgenoemde financiële conglomeraat.

6. In afwijking van het vijfde lid kan de Nederlandsche Bank op verzoek van een financieel conglomeraat dat deel uitmaakt van een ander financieel conglomeraat besluiten dat het toezicht, bedoeld in deze afdeling, van toepassing is op het eerstgenoemde financiële conglomeraat.

Artikel 3:292

1. Indien de Nederlandsche Bank ingevolge artikel 10 van de richtlijn financiële conglomeraten is aangewezen als coördinator:

- a. coördineert zij de verzameling en verspreiding van informatie die relevant of essentieel is in normale omstandigheden en in noodsituaties, met inbegrip van de verspreiding van informatie die van belang is voor het prudentieel toezicht op grond van de sectorale voorschriften;
- b. ziet zij toe op en beoordeelt zij de financiële situatie van het financiële conglomeraat als geheel;
- c. ziet zij toe op de naleving van de voorschriften inzake kapitaaltoereikendheid, risicoconcentratie en intragroepsovereenkomsten en -posities, bedoeld in de artikelen 3:296 tot en met 3:298;
- d. ziet zij toe op de naleving van de regels met betrekking tot de bedrijfsvoering van het financieel conglomeraat, bedoeld in artikel 3:269a; en
- e. plant en coördineert zij toezichtactiviteiten in normale omstandigheden en in noodsituaties, in samenwerking met de relevante toezichthoudende instanties.

2. Indien de Nederlandsche Bank als coördinator of als toezichthouder informatie nodig heeft die reeds aan een andere toezichthoudende instantie van een andere lidstaat is verstrekt, richt zij zich eerst tot deze toezichthoudende instantie.

Artikel 3:293

1. Op een gemengde financiële holding die deel uitmaakt van een financieel conglomeraat waarvoor de Nederlandsche Bank als coördinator is aangewezen, kan de Nederlandsche Bank de artikelen 1:75, 1:79 tot en met 1:81 en 1:85 toepassen indien, niettegenstaande dat voldaan is aan de artikelen 3:269a, 3:296 tot en met 3:298 of bepalingen van andere lidstaten die naar strekking daarmee overeenkomen, de solvabiliteit in gevaar zou kunnen worden gebracht dan wel de intragroepsovereenkomsten en -posities of de risicoconcentraties de financiële positie van een gereguleerde entiteit die tot het financieel conglomeraat behoort, bedreigen of kunnen bedreigen.

2. Indien, niettegenstaande dat een gereguleerde entiteit met zetel in Nederland voldoet aan de artikelen 3:269a en 3:296 tot en met 3:298, de solvabiliteit in gevaar zou kunnen worden gebracht dan wel de intragroepsovereenkomsten en -posities of de risicoconcentraties de financiële positie van die gereguleerde entiteit bedreigen of kunnen bedreigen, kan de Nederlandsche Bank maatregelen nemen jegens die gereguleerde entiteit.

3. Indien de Nederlandsche Bank geen coördinator is, kan zij op een gemengde financiële holding met zetel in Nederland die deel uitmaakt van een financieel conglomeraat de artikelen 1:75, 1:79 tot en met 1:81 en 1:85 toepassen indien die holding of een gereguleerde entiteit die tot dat financiële conglomeraat behoort in strijd handelt met de artikelen 3:269a en 3:296 tot en met 3:298 of met bepalingen van andere lidstaten die naar strekking daarmee overeenkomen. De artikelen 1:75, 1:79 tot en met 1:81 en 1:85 zijn eveneens van toepassing indien aan bedoelde bepalingen weliswaar

wordt voldaan maar de solvabiliteit toch in gevaar zou kunnen worden gebracht dan wel de intragroepsovereenkomsten en –posities of de risicoconcentraties de financiële positie van een gereguleerde entiteit die tot het financieel conglomeraat behoort, bedreigen of kunnen bedreigen.

L

Paragraaf 3.6.4.3. wordt vernummerd tot 3.6.4.2..

M

Artikel 3:297, vijfde lid, komt te luiden:

5. Toepassing van dit artikel geschiedt met inachtneming van artikel 7, vierde lid, van de richtlijn financiële conglomeraten.

N

Artikel 3:298, vijfde lid, komt te luiden:

5. Toepassing van dit artikel geschiedt met inachtneming van artikel 8, vierde lid, van de richtlijn financiële conglomeraten.

O

Artikel 3:299 komt te luiden:

Artikel 3:299

1. Een onderneming die, alleen of tezamen met een andere onderneming, aan het hoofd staat van een financieel conglomeraat waarvan een gereguleerde entiteit met zetel in Nederland deel uitmaakt, informeert de Nederlandsche Bank ten minste eenmaal per jaar over de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep, met inbegrip van alle tot de groep behorende gereguleerde entiteiten, niet gereguleerde dochterondernemingen en significante bijkantoren.
2. Een gereguleerde entiteit met zetel in Nederland maakt jaarlijks op het niveau van het financieel conglomeraat een beschrijving openbaar van de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep, hetzij door volledige vermelding, hetzij door verwijzing naar gelijkwaardige informatie.

P

De **bijlage behorend bij artikel 1:79** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen wordt:
 - "3:272, eerste lid" vervangen door: 3:272;
 - "3:296, eerste, tweede tot en met vierde en achtste lid" vervangen door: 3:296, eerste tot en met vierde lid.
2. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen vervalt: 3:299, eerste en derde lid.
3. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen wordt in de numerieke volgorde ingevoegd:
 - 3:269a, eerste en derde lid;
 - 3:299, eerste en tweede lid.

Q

De **bijlage behorend bij artikel 1:80** wordt als volgt gewijzigd:

1. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen wordt:
 - "3:272, eerste lid" vervangen door: 3:272;
 - "3:296, eerste, tweede tot en met vierde en achtste lid" vervangen door: 3:296, eerste tot en met vierde lid.
2. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen vervalt: 3:299, eerste en derde lid.
3. In de opsomming van artikelen uit het deel Prudentieel toezicht financiële ondernemingen wordt in de numerieke volgorde ingevoegd:
 - 3:269a, eerste en derde lid;
 - 3:299, eerste en tweede lid.

Artikel III

De Wet op het financieel toezicht wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1:1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De definitie van *financiële Nederlandse moederholding* vervalt.
2. De definitie van *gemengde financiële holding* komt te luiden:
gemengde financiële holding: gemengde financiële holding als bedoeld in artikel 2, punt 15, van de richtlijn financiële conglomeraten;
3. De definitie van *Nederlandse EU-moederbank* komt te luiden:
Nederlandse EU-moederbank: Nederlandse moederbank die zelf geen dochteronderneming is van een Nederlandse of Europese bank of beleggingsonderneming of van een financiële holding of gemengde financiële holding met zetel in een lidstaat;
4. De definitie van *Nederlandse financiële EU-moederholding* komt te luiden:
Nederlandse financiële EU-moederholding: financiële holding met zetel in Nederland die geen dochteronderneming is van een Nederlandse of Europese bank of beleggingsonderneming of van een financiële holding of gemengde financiële holding met zetel in een lidstaat;
5. In de definitie van *Nederlandse moederbank* wordt "Nederlandse bank of financiële holding" vervangen door: Nederlandse bank, financiële holding of gemengde financiële holding.
6. In de alfabetische volgorde worden drie definities ingevoegd, luidende:

Nederlandse financiële moederholding: financiële holding met zetel in Nederland die zelf geen dochteronderneming is van een Nederlandse bank of Nederlandse beleggingsonderneming of van een financiële holding of gemengde financiële holding met zetel in Nederland;

Nederlandse gemengde financiële moederholding: gemengde financiële holding met zetel in Nederland die zelf geen dochteronderneming is van een Nederlandse bank of Nederlandse beleggingsonderneming of van een financiële holding of gemengde financiële holding met zetel in Nederland;

Nederlandse gemengde financiële EU-moederholding: Nederlandse gemengde financiële moederholding die geen dochteronderneming is van een bank of beleggingsonderneming waaraan een vergunning is verleend in een lidstaat of van een financiële holding of gemengde financiële holding met zetel in een lidstaat;

B

Artikel 1:51a, derde lid, onderdeel a, komt te luiden:

- a. de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep, met inbegrip van alle gereguleerde entiteiten, niet-gereguleerde dochterondernemingen en significante bijkantoren die tot de groep behoren, alsmede de toezichthoudende instanties van andere lidstaten die toezicht houden op de gereguleerde entiteiten van de groep;

C

Artikel 3:74a wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het eerste lid wordt, onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot derde tot en met vijfde lid, een lid ingevoegd, luidende:
2. Een bank of beleggingsonderneming met zetel in Nederland maakt op het niveau van de bankgroep jaarlijks een beschrijving openbaar van de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep, hetzij door volledige vermelding, hetzij door verwijzing naar gelijkwaardige informatie.
2. In het derde lid (nieuw) wordt "de openbaarmaking van gegevens" vervangen door: de openbaarmaking van gegevens als bedoeld in het eerste lid.

D

Artikel 3:275 komt te luiden:

Artikel 3:275

1. De Nederlandsche Bank houdt toezicht op geconsolideerde basis als bedoeld in artikel 3:279 op banken en beleggingsondernemingen, indien dat voortvloeit uit de toepassing van de artikelen 125, eerste en tweede lid, en 126, eerste en tweede lid, van de herziene richtlijn banken, of indien zij op grond van artikel 126, derde lid, van die richtlijn is aangewezen.
2. Alvorens de Nederlandsche Bank en de andere betrokken toezichthoudende instanties met betrekking tot het toezicht op geconsolideerde basis op een Nederlandse bank of een Nederlandse beleggingsonderneming toepassing geven aan artikel 126, derde lid, van de herziene richtlijn banken, stelt de Nederlandsche Bank de in dat lid, tweede volzin, bedoelde ondernemingen in de gelegenheid hun zienswijze naar voren te brengen.
3. Indien een Nederlandse financiële EU-moederholding een bank en een beleggingsonderneming als dochteronderneming heeft, en die bank haar zetel in Nederland heeft, oefent de Nederlandsche Bank het toezicht op geconsolideerde basis uit op alle dochterondernemingen.

E

Artikel 3:276 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid, eerste volzin, komt te luiden: De Nederlandsche Bank houdt toezicht op Nederlandse beleggingsondernemingen en Nederlandse banken die dochteronderneming zijn van een Nederlandse financiële moederholding of Nederlandse gemengde financiële moederholding, in de mate en op de wijze als bepaald in deze afdeling, op basis van de geconsolideerde financiële positie van de Nederlandse financiële moederholding of Nederlandse gemengde financiële moederholding.
2. Het derde lid komt te luiden:

3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op Nederlandse beleggingsondernemingen en Nederlandse banken die dochteronderneming zijn van een financiële moederholding of gemengde financiële moederholding met zetel in een andere lidstaat indien de Nederlandsche Bank toezicht houdt op deze beleggingsondernemingen of banken op geconsolideerde basis op grond van artikel 3:275. Indien een Nederlandse financiële moederholding of Nederlandse gemengde financiële moederholding als dochteronderneming zowel een beleggingsonderneming als een bank heeft, is de eerste volzin slechts van toepassing op de bank.

F

Na **artikel 3:276** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3:276a

1. Indien de Nederlandsche Bank toezicht houdt op geconsolideerde basis overeenkomstig deze afdeling en de gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als afdeling 3.6.4, kan de Nederlandsche Bank, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, besluiten alleen de relevante bepalingen van afdeling 3.6.4 op de gemengde financiële holding toe te passen.
2. Indien de Nederlandsche Bank toezicht houdt op geconsolideerde basis overeenkomstig deze afdeling en de gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als afdeling 3.6.3, kan de Nederlandsche Bank, in overeenstemming met de groepstoezichthouder van de in artikel 2, punt 8, onderdeel b, van de richtlijn financiële conglomeraten bedoelde verzekeringssector, besluiten alleen de relevante bepalingen van de belangrijkste sector toe te passen.

G

Artikel 3:277 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt "niet-Europese beleggingsonderneming of niet-Europese bank of een financiële holding" vervangen door: niet-Europese beleggingsonderneming, niet-Europese bank, financiële holding of gemengde financiële holding.
2. In het tweede lid vervallen de woorden: als bedoeld in artikel 3:289, onderdeel d,.

H

Artikel 3:277a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, aanhef, wordt "als moederonderneming een financiële holding heeft" vervangen door "als moederonderneming een financiële holding of gemengde financiële holding heeft" en wordt "indien de Nederlandse beleggingsonderneming, Nederlandse bank of de financiële holding" vervangen door: indien de Nederlandse beleggingsonderneming, Nederlandse bank, de financiële holding of gemengde financiële holding.
2. In het tweede lid, wordt "financiële holding" vervangen door: financiële holding of gemengde financiële holding.

I

In **artikel 3:278**, tweede lid, wordt "financiële holding" vervangen door: financiële holding of gemengde financiële holding.

J

In **artikel 3:278b**, eerste lid, aanhef, tweede, derde en zevende lid, wordt "Nederlandse financiële EU-moederholding" vervangen door: Nederlandse financiële EU-moederholding of Nederlandse gemengde financiële EU-moederholding.

K

In **artikel 3:278c**, eerste lid, wordt "of Nederlandse financiële EU-moederholding" vervangen door: , Nederlandse financiële EU-moederholding of Nederlandse gemengde financiële EU-moederholding.

L

Artikel 3:280a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "financiële EU-moederholding" vervangen door: financiële EU-moederholding of gemengde financiële EU-moederholding.
2. In het tweede lid wordt "belangrijke" vervangen door "significante" en wordt "moederbank of financiële moederholding" vervangen door: moederbank, financiële EU-moederholding of gemengde financiële EU-moederholding.
3. In het vierde lid wordt "Nederlandse financiële EU-moederholding" vervangen door: Nederlandse financiële EU-moederholding of Nederlandse gemengde financiële EU-moederholding.

M

In de **bijlage behorende bij artikel 1:79** wordt "3:74a, eerste tot en met vierde lid" vervangen door: 3:74a, eerste tot en met vijfde lid.

N

In de **bijlage behorende bij artikel 1:80** wordt "3:74a, eerste tot en met vierde lid" vervangen door: 3:74a, eerste tot en met vijfde lid.

Artikel IV

De Wet op het financieel toezicht wordt als volgt gewijzigd:

A

In **artikel 1:58e**, eerste en tweede lid, wordt "een verzekeringsholding met zetel in Nederland" vervangen door: een gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in Nederland.

B

Artikel 3:282 vervalt.

C

Artikel 3:285 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede en derde lid wordt “een verzekeringsholding met zetel in Nederland” telkens vervangen door: een gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in Nederland.
2. In het vijfde lid wordt “schadeverzekeraar of verzekeringsholding met zetel in een lidstaat een verbonden onderneming is van een gereguleerde entiteit als bedoeld in artikel 3:289, onderdeel d, of van een gemengde financiële holding” vervangen door: schadeverzekeraar, gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in een lidstaat hetzij een verbonden onderneming van een gereguleerde entiteit of zelf een gereguleerde entiteit is, of een gemengde financiële holding.

D

Na **artikel 3:285** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3:285a

1. Indien de Nederlandsche Bank groepstoezichthouder is en de gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als afdeling 3.6.4, kan de Nederlandsche Bank, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, besluiten alleen de relevante bepalingen van afdeling 3.6.4 toe te passen.
2. Indien de Nederlandsche Bank groepstoezichthouder is en een gemengde financiële holding onderworpen is aan gelijkwaardige bepalingen van zowel deze afdeling als afdeling 3.6.2, kan de Nederlandsche Bank, in overeenstemming met de toezichthoudende instanties die geconsolideerd toezicht houden op de sector banken en de sector beleggingsdiensten, bedoeld in artikel 2, punt 8, onderdeel a respectievelijk c, van de richtlijn financiële conglomeraten, besluiten alleen de relevante bepalingen van de belangrijkste sector toe te passen.

E

Artikel 3:286, eerste lid, komt te luiden:

1. Ingeval de in artikel 3:285, eerste of tweede lid, bedoelde deelnemende verzekeraar, gemengde financiële holding of verzekeringsholding een dochteronderneming is van een Nederlandse herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar, van een Europese herverzekeraar, levensverzekeraar of schadeverzekeraar, of van een gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in een lidstaat, zijn de artikelen 1:51e, 1:55a, 1:56, 1:58e, 3:271, 3:272, 3:288a tot en met 3:288f, 3:288h en 3:288i alleen van toepassing op het niveau van de verzekeraar, gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in een lidstaat die de uiteindelijke moederonderneming is.

F

In **artikel 3:287**, eerste lid, wordt “verzekeraar of verzekeringsholding” telkens vervangen door: verzekeraar, gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

G

Artikel 3:288a wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt “verzekeringsholding met zetel in een lidstaat” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in een lidstaat.

2. In het derde lid wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.
3. In het vijfde lid, derde volzin, wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

H

In **artikel 3:288c** wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

I

In **artikel 3:288e**, eerste lid, wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

J

In **artikel 3:288f**, eerste lid, eerste volzin, wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

K

In **artikel 3:288h**, vierde lid, wordt “bedoelde verzekeraar of de verzekeringsholding” vervangen door: bedoelde verzekeraar of de gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

L

In **artikel 3:288i**, eerste lid, wordt “verzekeringsholding met zetel in Nederland” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding met zetel in Nederland.

M

In **artikel 3:288j**, vijfde en zesde lid, wordt “verzekeringsholding” telkens vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.

N

Artikel 3:288k wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt “de verzekeringsholding” vervangen door: de gemengde financiële holding, verzekeringsholding.
2. In het derde lid, onderdeel a, wordt “verzekeringsholding” vervangen door: gemengde financiële holding of verzekeringsholding.
3. Het vierde lid komt te luiden:
4. De Nederlandsche Bank kan andere methoden toepassen die passend toezicht waarborgen op herverzekeraars, levensverzekeraars en schadeverzekeraars in een verzekeringsrichtlijn groep.
4. Het vijfde en zesde lid vervallen.

Artikel V

Indien de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II (Stb. 2012, ..) eerder in werking treedt dan deze wet, vervalt artikel I van deze wet.

Artikel VI

Indien het bij Koninklijke boodschap van [datum] ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Wet financieel toezicht ter implementatie van Richtlijn nr. 2012/.../EU van het Europees Parlement en de Raad van ... betreffende de toegang tot de werkzaamheden van kredietinstellingen en het bedrijfseconomisch toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het aanvullende toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat (PbEU 2012, L ...) (Implementatiewet Richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV)) tot wet is verheven en eerder in werking treedt dan deze wet, vervalt artikel III van deze wet.

Artikel VII

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel VIII

Deze wet wordt aangehaald als: Implementatiewet richtlijn financiële conglomeraten I.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht ter implementatie van richtlijn 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat (PbEU 2011, L 326) (Implementatiewet richtlijn financiële conglomeraten I)

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

§ 1. Inleiding

Dit wetsvoorstel dient ter implementatie van richtlijn 2011/89/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 houdende wijziging van de Richtlijnen 98/78/EG, 2002/87/EG, 2006/48/EG en 2009/138/EG betreffende het aanvullende toezicht op financiële entiteiten in een financieel conglomeraat (PbEU 2011, L 326), hierna: richtlijn fico I.

De richtlijn fico I wijzigt allereerst de richtlijn financiële conglomeraten¹. Die richtlijn verleent de toezichthouders in de financiële sector bevoegdheden en instrumenten voor de uitoefening van aanvullend toezicht op groepen die bestaan uit gereguleerde entiteiten die in verschillende sectoren van de financiële markten actief zijn. Het aanvullende toezicht dient ertoe de specifieke groepsrisico's waaraan deze financiële conglomeraten zijn blootgesteld te beheersen. Groepsrisico's die specifiek zijn voor financiële conglomeraten omvatten besmettingsrisico's (waarbij risico's van één deel van de groep zich over de gehele groep verspreiden), risicoconcentratie (waarbij hetzelfde type risico zich tegelijkertijd in diverse delen van de groep voordoet), de complexiteit van het management van vele verschillende juridische entiteiten en potentiële belangenconflicten. Daarnaast is van belang te voorkomen dat hetzelfde kapitaal binnen de groep meerdere malen wordt gebruikt (double gearing). Het toezicht op financiële conglomeraten heeft een aanvullend karakter en laat het sectorale toezicht op de tot zulke groepen behorende banken, verzekeraars en andere gereguleerde entiteiten onverlet.

Het is wenselijk gebleken de richtlijn financiële conglomeraten en enkele andere richtlijnen aan te passen, met name om de verschillende vormen van groepstoezicht beter op elkaar te laten aansluiten en om te komen tot een meer uniforme en risicogebaseerde toepassing van het aanvullende toezicht. De richtlijn fico I bevat daartoe een aantal technische aanpassingen en wijzigt in dat kader de richtlijn financiële conglomeraten, de richtlijn solvabiliteit II², de herziene richtlijn banken³ en de richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep⁴. Op een later moment zal de Europese Commissie voorstellen doen voor een meer fundamentele herziening van de richtlijn financiële conglomeraten. Deze herziening zal moeten leiden tot een verder ontwikkeld toezicht op financiële conglomeraten, waarbij de Europese Commissie met name aandacht zal besteden aan (een mogelijke uitbreiding van) de reikwijdte van de richtlijn. In het bijzonder moet daarbij worden gedacht aan special purpose vehicles (vennootschappen die voor een specifieke transactie worden opgezet) en andere niet-gereguleerde entiteiten in een financieel conglomeraat, en aan

¹ Richtlijn 2002/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende het aanvullende toezicht op kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beleggingsondernemingen in een financieel conglomeraat (PbEU L 35).

² Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (PbEU L 335).

³ Richtlijn 2006/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (PbEU L 177).

⁴ Richtlijn 98/78/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 1998 betreffende het aanvullend toezicht op verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen in een verzekerings- of herverzekeringsgroep (PbEG L 330).

systeemrelevante conglomeraten die door hun omvang, onderlinge verwevenheid of complexe structuur extra kwetsbaar zijn.

De aanpassingen in de nationale regelgeving als gevolg van de richtlijn fico I dienen uiterlijk op 10 juni 2013 in werking te treden. Voor zover de aangepaste bepalingen betrekking hebben op de beheerders van alternatieve beleggingsfondsen geldt 22 juli 2013 als uiterste datum van inwerkingtreding.

§ 2. Inhoud van de richtlijn

Een belangrijk doel van de richtlijn fico I is om de verschillende vormen van groepstoezicht op banken en verzekeraars beter op elkaar af te stemmen om zo overlap en lacunes te vermijden. Voor banken in een bancaire groep is er geconsolideerd toezicht, voor verzekeraars in een verzekeringsgroep aanvullend toezicht, en voor banken en verzekeraars in een financieel conglomeraat bestaan regels die onder andere tot doel hebben double gearing tegen te gaan. Nu is het nog zo dat de toepassing van het ene regime die van het andere uitsluit. Omdat dit op onderdelen leidt tot lacunes in het toezicht op financiële conglomeraten, wordt deze situatie door de richtlijn fico I ongedaan gemaakt. Geconsolideerd toezicht op banken en aanvullend toezicht op verzekeraars zal voortaan ook van toepassing zijn op banken en verzekeraars die deel uitmaken van een financieel conglomeraat. Voor zover dit ertoe zou leiden dat financiële conglomeraten tegelijk aan gelijksoortige eisen van verschillende richtlijnen worden onderworpen, kan de coördinerende toezichthouder, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, bepalen welke eisen bij uitsluiting van toepassing zijn. Zie bijvoorbeeld artikel 213, vierde en vijfde lid, van de richtlijn solvabiliteit II, uitgewerkt in artikel 3:285a van de Wet op het financieel toezicht (Wft) (artikel IV, onderdeel D).

De richtlijn fico I bevat nadere regels over de samenwerking tussen de verschillende betrokken toezichthouders en toezichthoudende instanties en over de wijze waarop de coördinerende toezichthouder (lead supervisor) wordt aangewezen. Een verduidelijking is dat betrokken toezichthouders bij een financieel conglomeraat niet zonder meer een apart college voor financieel conglomeraten moeten oprichten, maar alleen indien er nog geen bank- of verzekeringscollege is. Voorts worden de bepalingen over informatie-uitwisseling, bijvoorbeeld met betrekking tot verleende vergunningen en vrijstellingen, geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met het nieuwe Europees Systeem voor financieel toezicht. Dit systeem omvat de Europese toezichthoudende autoriteiten, de zogenaamde ESA's (European Supervisory Authorities) waarvan onder andere EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority) en EBA (European Banking Authority) deel uitmaken.

Financiële conglomeraten zijn veelal werkzaam in meerdere lidstaten. Zij komen dan soms in aanraking met een verschillende uitleg en toepassing van de richtlijn financiële conglomeraten door de lidstaten. De richtlijn fico I voorziet in de bevoegdheid voor de Europese toezichthouders om gemeenschappelijke richtsnoeren vast te stellen waardoor een meer eenvormige toepassing van de richtlijn financiële conglomeraten gewaarborgd wordt.

Lidstaten kunnen de coördinerende toezichthouder verplichten voor adequate en regelmatige stresstests voor financiële conglomeraten te zorgen, in aanvulling op de stresstests voor de banksubgroepen en verzekeringssubgroepen van het conglomeraat. Vooralsnog voorziet dit wetsvoorstel niet in verplichte stresstests voor een financieel conglomeraat als geheel. Op dit moment ontbreken nog

daarbij te hanteren gemeenschappelijke criteria. Ingevolge de richtlijn fico I kunnen de Europese toezichthouders, in samenwerking met het Europees Comité voor systeemrisico's, aanvullende parameters ontwikkelen om de specifieke risico's die aan financiële conglomeraten zijn verbonden, te identificeren. Tot die tijd is het aan de coördinator om te beslissen over de wenselijkheid, de parameters en de timing van een stresstest voor het betrokken financieel conglomeraat.

Enkele andere onderdelen van de richtlijn fico I zijn:

- de verplichting voor financiële conglomeraten om meer inzicht te geven in de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep, en gegevens daarover jaarlijks openbaar te maken;
- beheerders van alternatieve beleggingsfondsen (AIFM) worden op dezelfde manier behandeld als beheerders van icbe's;
- een van de nu nog vier berekeningsmethoden voor de kapitaaltoereikendheid op groepsniveau vervalt. Het betreft de methode "aftrek van een vereiste", die niet langer als voldoende prudent wordt aangemerkt.⁵

Tot slot bevat de richtlijn diverse technische wijzigingen, die onder andere tot doel hebben een eenvormige toepassing van de richtlijn te bevorderen, verwijzingen naar bestaande richtlijnen te actualiseren en rekening te houden met nieuwe richtlijnen, bepalingen te verduidelijken en fouten te herstellen.

§ 3. Wijze van implementatie

De richtlijn fico I wijzigt vier richtlijnen. Naar verwachting wordt een daarvan op korte termijn ingetrokken: de herziene richtlijn banken zal worden vervangen door de nieuwe richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV). De richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep zal vervallen wanneer de richtlijn solvabiliteit II in werking treedt. Opgemerkt zij dat de wijzigingen in de richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep overeenkomen met soortgelijke wijzigingen in de richtlijn solvabiliteit II, en dat de wijzigingen in de herziene richtlijn banken ook zijn verwerkt in de richtlijn kapitaalvereisten. Inhoudelijk is daarmee de continuïteit in de regelgeving zeker gesteld.

Vanwege de samenhang tussen de richtlijn fico I, de richtlijnen die door fico I worden gewijzigd en de richtlijn kapitaalvereisten, zijn de benodigde aanpassingen in de Wft in een aantal afzonderlijke wijzigingsartikelen ondergebracht. Dit is noodzakelijk voor zover in die artikelen van verschillende versies van de Wft moet worden uitgegaan, en maakt het mogelijk de verschillende onderdelen van de richtlijn fico I op verschillende tijdstippen in werking te laten treden in de nationale wetgeving; zie ook onderstaande tabel. Over de verhouding van dit wetsvoorstel met de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II kan in dit kader nog het volgende worden opgemerkt. Nu duidelijk is geworden dat de implementatiedatum voor de richtlijn solvabiliteit II zeer waarschijnlijk wordt verschoven naar 1 januari 2016⁶, moet in artikel II worden uitgegaan van de tekst van de Wft zoals deze luidt voor de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II. Voor een goede werking van het onderhavige wetsvoorstel is het tevens noodzakelijk dat enkele onderdelen van de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II vervroegd (dus eerder dan de rest van de wet) in werking treden, dan wel in dit wetsvoorstel worden

⁵ Zie het Besluit prudentieel toezicht financiële groepen, bijlage A, methode 2.

⁶ Zie de memorie van antwoord bij de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II (Kamerstukken I, 2012-2013, 33273, nr. C).

meegenomen. In het artikelsgewijze deel van de toelichting wordt dit waar nodig nader toegelicht.

Wetsvoorstel	Richtlijn fico I	Bijzonderheden
Artikel I	Wijzigingen in de richtlijn verzekeraars in een groep	Artikel I vervalt als de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II eerder in werking treedt dan dit wetsvoorstel (zie artikel V)
Artikel II	Wijzigingen in de richtlijn financiële conglomeraten	
Artikel III	Wijzigingen in de herziene richtlijn banken	Artikel III vervalt als de Implementatiewet richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV) eerder in werking treedt dan dit wetsvoorstel (zie artikel VI)
Artikel IV	Wijzigingen in de richtlijn solvabiliteit II	Artikel IV kan pas in werking treden na de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II

In dit wetsvoorstel is, waar dienstig, gebruik gemaakt van dynamische verwijzingen naar de achterliggende richtlijnen. Dit heeft, zeker in het geval van complexe richtlijnen met veel technische bepalingen, verschillende voordelen. Het zorgt er op een directe manier voor dat een richtlijn exact wordt omgezet in nationale wetgeving. Ook is bij een bepaling waarin naar een richtlijn wordt verwezen meteen duidelijk wat de herkomst van die bepaling is, wat behulpzaam kan zijn voor een juiste interpretatie en uitleg ervan. Het overnemen van richtlijnteksten in de Wft leidt soms tot (onnodig) complexe en buiten de context van de richtlijn lastig te doorgronden bepalingen. Verwijzen naar de richtlijn is dan een oplossing, die tevens bijdraagt aan de leesbaarheid van de Wft.

Voor zover van toepassing worden richtlijnbevestigingen die betrekking hebben op de wijze waarop de Nederlandsche Bank (DNB) haar prudentiële toezichttaak uitoefent of op de samenwerking van de Nederlandse toezichthouders (met name DNB) met buitenlandse toezichthoudende instanties, geïmplementeerd bij ministeriële regeling. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de grondslagen in de artikelen 1:24, vierde lid, 1:51e en 1:69, derde lid. (De grondslagen in de artikelen 1:24, vierde lid, en 1:51e worden geïntroduceerd in de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II. Deze onderdelen zijn reeds op 1 januari 2013 in werking getreden.) De bedoelde ministeriële regeling zal tegelijk met dit wetsvoorstel in werking treden.

Diverse aanpassingen in de richtlijnen hebben geen gevolgen voor het onderhavige wetsvoorstel. De wijziging van de richtlijnen is aangegrepen om bijvoorbeeld de terminologie in overeenstemming te brengen met het huidige communautaire woordgebruik en om aan te sluiten bij de actuele inrichting van het Europees systeem van financieel toezicht. Zo wordt de term "Gemeenschap" vervangen door "Unie" en krijgen de Europese toezichtautoriteiten, zoals de Europese Bankautoriteit en de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen, taken toebedeeld bij de harmonisatie van toezichtregels en toezichtpraktijken.

§ 4. Administratieve lasten en nalevingskosten

Bij de kosten die voortvloeien uit de richtlijn kan een onderscheid gemaakt worden tussen administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten. Onder administratieve lasten worden de kosten verstaan die financiële ondernemingen moeten maken om aan de uit de richtlijn voortvloeiende informatieverplichtingen te voldoen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de rapportageverplichtingen aan DNB. De kosten om aan de inhoudelijke verplichtingen te voldoen vallen onder de inhoudelijke nalevingskosten. Hieronder valt bijvoorbeeld het berekenen van de solvabiliteitsvereisten. In dit geval dient te worden gezien in hoeverre de wijzigingen in de toezichtregels voor financiële conglomeraten als gevolg van de richtlijn fico I leiden tot een verandering in de administratieve lasten en nalevingskosten voor de betrokken financiële ondernemingen, holdings en andere groepsmaatschappijen. Dat effect is zeer beperkt.

Bij de implementatie van de richtlijn financiële conglomeraten werden de administratieve lasten geraamd op circa 14.000 tot 28.000 euro per jaar, met de aantekening dat de initiële lasten hoger zullen zijn en de structurele lasten lager.⁷ Deze berekening was gebaseerd op vier tot acht rapportages per conglomeraat per jaar en op een aantal van acht financiële conglomeraten die naar de toenmalige inzichten door de richtlijn werden geraakt.

Bij het bepalen van de gevolgen van de richtlijn fico I voor de administratieve lasten zijn de volgende gegevens van belang:

- volgens de meest recente, door de Europese Commissie gepubliceerde lijst zijn er thans vijf financiële conglomeraten met zetel in Nederland;
- de richtlijn fico I introduceert een nieuwe rapportageverplichting: financiële conglomeraten moeten jaarlijks een beschrijving van hun juridische structuur, bestuur en organisatiestructuur aan de bevoegde autoriteiten overleggen (artikel II, onderdeel O);
- voor het overige geen wijzigingen in al bestaande rapportageverplichtingen of de frequentie daarvan, met dien verstande dat de inhoudelijke aanpassingen ten gevolge van de richtlijn fico I en de wijzigingen in de reikwijdte ervan wel met zich brengen dat financiële conglomeraten ten behoeve van de rapportages bij meer groepsondernemingen dan voorheen (waaronder beheerders van alternatieve beleggingsfondsen) gegevens moeten inwinnen.

Het voorgaande betekent dat er in structurele zin weinig verandert in de eerder geraamde administratieve lasten. Wel zullen financiële conglomeraten hun administratieve processen moeten bijwerken om na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel aan hun rapportageverplichtingen te kunnen blijven voldoen. De daaraan verbonden administratieve lasten zijn dan ook hoofdzakelijk eenmalig.

De richtlijn fico I leidt eveneens tot een toeneming van de inhoudelijke nalevingskosten door:

- de voorgeschreven toetsing van bestuurders en commissarissen van financiële holdings, gemengde financiële holdings en verzekeringsholdings (artikel II, onderdeel I);
- de verplichting voor banken en beleggingsondernemingen om, op het niveau van de bankgroep waartoe zij behoren, jaarlijks een beschrijving openbaar te maken van de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep (artikel III, onderdeel C). Een soortgelijke

⁷ Regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht), derde nota van wijziging (Kamerstukken II, 2005-2006, 29 708, nr. 17, blz. 20-21).

verplichting geldt voor gereguleerde entiteiten die deel uitmaken van een financieel conglomeraat (artikel II, onderdeel O).

Toetsing van bestuurders en commissarissen vindt in veel gevallen ook nu al plaats op grond van al bestaande regelgeving, zodat er hooguit sprake is van een beperkte toeneming van de nalevingskosten. De jaarlijkse kosten van openbaarmaking van de structuur en het bestuur van een groep zijn, naar mag worden aangenomen, eveneens gering.

Samenvattend lijkt de conclusie gewettigd dat de richtlijn fico I slechts in zeer beperkte mate tot een toeneming van administratieve lasten en overige nalevingskosten leidt.

§ 5. Consultatiereacties

Over het wetsvoorstel heeft overleg plaatsgevonden met de Nederlandsche Bank. Dit heeft tot aanpassingen en verduidelijkingen in het wetsvoorstel geleid. Daarnaast zijn marktpartijen en andere belanghebbenden in de gelegenheid gesteld commentaar te leveren op het wetsvoorstel. Het Verbond van Verzekeraars, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en de Dutch Fund and Asset Management Association (Dufas) hebben laten weten van deze mogelijkheid geen gebruik te maken.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Artikel I implementeert de wijzigingen in de richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep, uitgaande van de situatie zoals die bestaat *tot* de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II. Deze laatste richtlijn bevat een zelfstandige regeling voor het toezicht op verzekeringsgroepen. Als de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II eerder in werking treedt dan het onderhavige wetsvoorstel, komt artikel I dan ook te vervallen (zie artikel V). De in artikel IV voorziene aanpassingen gaan uit van de Wft zoals deze luidt *na* de implementatie van de richtlijn solvabiliteit II.

A en B (3:282 en 3:282a)

De toevoeging van de gemengde financiële holding in artikel 3:282, tweede lid, dient ter uitvoering van het gewijzigde artikel 2, tweede lid, van de richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep. De toevoeging heeft tot gevolg dat aanvullend toezicht op verzekeraars in een verzekeringsgroep ook van toepassing is als de verzekeraar een gemengde financiële holding als moederonderneming heeft en dus onderdeel is van een financieel conglomeraat. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt de terminologie van het tweede lid (nu nog: “die een dochteronderneming is van een [...]”) in overeenstemming te brengen met die van het derde lid (“waarvan de moederonderneming een [...] is”).

Voor zover dat laatste ertoe zou leiden dat een gemengde financiële holding tegelijk aan gelijksoortige eisen van verschillende richtlijnen wordt onderworpen, kan de coördinerende toezichthouder, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, bepalen welke eisen bij uitsluiting van toepassing zijn. Dit is uitgewerkt in artikel 3:282a, dat dient ter uitvoering van artikel 2bis (nieuw) van de richtlijn verzekeraars in een verzekeringsgroep. De overlap kan

bijvoorbeeld betrekking hebben op eisen inzake kapitaaltoereikendheid en risicogebaseerd toezicht.

C (3:286)

De aanpassing van artikel 3:286, tweede lid, hangt samen met de aanpassing van artikel 3:282, tweede lid. Wanneer een verzekeraar in het kader van het aanvullend toezicht een aangepaste solvabiliteit berekent dient daarbij in voorkomend geval ook de gemengde financiële holding te worden betrokken.

D (3:288)

Artikel 3:288 bevat een regeling voor het geval zowel DNB als een toezichthoudende instantie van een andere lidstaat een verantwoordelijkheid heeft voor het aanvullend toezicht op een verzekeraar in een verzekeringsgroep. Voor een sluitende regeling dient ook in dat artikel (eerste en tweede lid) de gemengde financiële holding te worden toegevoegd.

Artikel II

Artikel II implementeert de wijzigingen die de richtlijn fico I aanbrengt in de richtlijn financiële conglomeraten. Uitgangspunt is de tekst van de Wft waarin de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II nog niet is verwerkt, behoudens de onderdelen van die wet die eerder dan de onderhavige wet in werking treden (zie ook paragraaf 3 van het algemene deel van de toelichting).

A (1:1)

De in artikel 1:1 ingevoegde definities hangen samen met het toezicht op financiële conglomeraten, zoals geregeld in afdeling 3.6.4. De meeste van die definities staan nu nog in artikel 3:289. Voorgesteld wordt deze over te hevelen naar artikel 1:1, in overeenstemming met het streven definities die voor de gehele Wft van belang zijn, zoveel mogelijk in dat artikel te concentreren. Inhoudelijk zijn die definities niet gewijzigd, met dien verstande dat veel van de begripsomschrijvingen zijn vervangen door verwijzingen naar de richtlijn financiële conglomeraten: zie ook paragraaf 3 van het algemene deel van deze toelichting, waarin het gebruik van dynamische verwijzingen is toegelicht. Dit maakt bijvoorbeeld een simpele definitie van het begrip *financieel conglomeraat* mogelijk, evenals een aanmerkelijke vereenvoudiging van artikel 3:290 (in onderdeel K vernummerd tot 3:289), dat nu nog een uitvoerige en gedetailleerde omschrijving van dat begrip bevat.

De *coördinator* is de toezichthouder die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het toezicht op een financieel conglomeraat dat in meerdere lidstaten werkzaam is en waarbij dan ook meerdere toezichthoudende instanties betrokken zijn. Ook hier is gekozen voor een verwijzing naar de richtlijn financiële conglomeraten. Daar is te meer reden voor omdat het aanwijzen van de coördinator geschiedt volgens de spelregels van de richtlijn. Gevolg is tevens dat artikel 3:293, dat die aanwijzing nu nog regelt, kan vervallen (artikel II, onderdeel K).

Het begrip *gereguleerde entiteit* heeft, blijkens de definitie in artikel 2, punt 4, van de richtlijn financiële conglomeraten, een bredere reikwijdte gekregen, nu daar ook herverzekeraars, beheerders van icbe's en beheerders van beleggingsinstellingen onder vallen. Ook ten aanzien van de verschillende

categorieën geregementeerde entiteiten geldt dat de desbetreffende begrippen moeten worden uitgelegd conform de toepasselijke richtlijndefinities. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor kredietinstelling dient te worden gelezen: bank of elektronischgeldinstelling.

De definities van *groep* en *groepslid* zijn vervangen door definities van *richtlijn groep* en *richtlijn groepslid*. Deze begrippen sluiten aan bij zowel de richtlijn financiële conglomeraten als de richtlijn solvabiliteit II. Er is gekozen voor een aparte definitie van het begrip groep omdat de definitie in de richtlijnen niet aansluit bij die in artikel 24b van Boek 2 BW. Om verwarring te voorkomen wordt voorgesteld het begrip richtlijn groep te gebruiken. De definitie van *intragroepsovereenkomsten en –posities* is daarmee in overeenstemming gebracht.

B (1:50)

Het toezicht op financiële conglomeraten is prudentieel van aard, en ligt zodoende in hoofdzaak op het terrein van DNB. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is als vergunningverlenende toezichthouder voor beleggingsondernemingen en voor beheerders van beleggingsinstellingen en icbe's wel mede betrokken bij dat toezicht. Met het oog daarop voorziet artikel 1:50 in een regeling voor de samenwerking tussen de AFM en de bij het toezicht op financiële conglomeraten betrokken buitenlandse toezichthoudende instanties (huidige tekst, eerste lid), en tussen de AFM en DNB (tweede lid). De nu voorgestelde wijziging van artikel 1:50 houdt rekening met het feit dat artikel 1:54 komt te vervallen (zie onderdeel C) en met de in artikel 1:51e neergelegde mogelijkheid om de samenwerking tussen de Nederlandse toezichthouders en de toezichthoudende instanties van andere lidstaten te regelen bij ministeriële regeling. Het gewijzigde artikel 1:50 heeft daarom alleen nog betrekking op de samenwerking tussen de AFM en DNB bij het toezicht op financiële conglomeraten en maakt het mogelijk ter zake regels te stellen, voor zover dat nodig is ten behoeve van een goede uitvoering van dat toezicht.

C (1:54)

Artikel 1:54 regelt de samenwerking van DNB met de toezichthoudende instanties van andere lidstaten bij het toezicht op financiële conglomeraten. Inmiddels is in artikel 1:51e (ingevoegd bij de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II) een grondslag opgenomen om bij ministeriële regeling uitvoering te geven aan richtlijnvoorschriften met betrekking tot de samenwerking tussen EU-toezichthouders. Ook de hier bedoelde samenwerking zal aldus worden geregeld, waardoor artikel 1:54 kan vervallen.

D (1:57)

De voorgestelde aanpassing van artikel 1:57, eerste lid, vloeit voort uit het vervallen van het huidige artikel 3:289 (zie onderdeel K) en het toevoegen van het begrip richtlijn groepslid aan de definities in artikel 1:1 (zie onderdeel A).

E (1:75)

De voorgestelde wijziging van artikel 1:75 hangt samen met de verplaatsing van de inhoud van artikel 3:299 naar afdeling 3.6.1 (zie onderdeel H hierna). Het vierde lid van artikel 3:299 (huidige tekst) verklaart artikel 1:75 van overeenkomstige toepassing, waardoor het mogelijk is een aanwijzing te geven

aan de in het eerste lid van artikel 3:299 bedoelde ondernemingen. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt deze aanwijzingsbevoegdheid in artikel 1:75 zelf onder te brengen. Tot de in het nieuwe onderdeel g van het eerste lid toegevoegde categorie ondernemingen behoren de financiële holding, gemengde financiële holding en verzekeringsholding als bedoeld in (bijvoorbeeld) de artikelen 3:271 tot en met 3:273.

F (1:97)

Artikel 1:97 regelt de openbaarmaking van door de toezichthouder opgelegde bestuurlijke boetes. In de opsomming van artikelen in het eerste lid, onderdeel c, dient de verwijzing naar artikel 3:272, eerste lid, te worden aangepast, aangezien dat artikel geen leden meer heeft na de aanpassing conform onderdeel I.

G (3:268)

Doordat het begrip gereguleerde entiteit niet meer in artikel 3:289 wordt gedefinieerd maar in artikel 1:1, dient artikel 3:268, eerste lid, onderdeel f, op dat punt te worden aangepast.

H (3:269a)

Artikel 3:269a komt in de plaats van artikel 3:299, dat ingevolge artikel II, onderdeel O komt te vervallen. Deze bepaling heeft betrekking op alle groepen en niet alleen op financiële conglomeraten, en hoort dus niet thuis in afdeling 3.6.4. Vandaar de voorgestelde verplaatsing naar afdeling 3.6.1. In het derde lid is, in overeenstemming hiermee, de zinsnede "het toezicht, bedoeld in deze afdeling" vervangen door: het toezicht, bedoeld in dit hoofdstuk.

I (3:271 en 3:272)

De voorgestelde wijziging van de artikelen 3:271 en 3:272 zorgt ervoor dat het onderscheid dat in de huidige tekst nog wordt gemaakt tussen financiële holdings en gemengde financiële holdings aan de ene kant, en verzekeringsholdings aan de andere kant, komt te vervallen. Voor alle soorten holdings worden de artikelen 3:8 en 3:9 in hun geheel van overeenkomstige toepassing. Deze artikelen hebben betrekking op de geschiktheid en betrouwbaarheid van bestuurders en commissarissen en op het afleggen van een eed of belofte door deze personen. Aan artikel 3:271 is ter verduidelijking toegevoegd dat die geschiktheid niet alleen betrekking dient te hebben op de uitoefening van het bedrijf van de holding zelf, maar ook op de uitoefening van het bedrijf van de gereguleerde entiteiten die dochterondernemingen zijn van de holding. Het toezicht dat ingevolge hoofdstuk 3.6 op holdings wordt uitgeoefend dient immers als aanvulling op het toezicht op de gereguleerde entiteiten in de desbetreffende groep.

J (3:277)

Doordat het begrip gereguleerde entiteit niet meer in artikel 3:289 wordt gedefinieerd maar in artikel 1:1, dient artikel 3:277, tweede lid, op dat punt te worden aangepast.

K (3:289 tot en met 3:293)

De wijzigingen die de richtlijn fico I aanbrengt in de richtlijn financiële conglomeraten leiden tot zodanige aanpassingen in de paragrafen 3.6.4.1. en 3.6.4.2. van de Wft, dat wordt voorgesteld deze afdelingen samen te voegen en in hun geheel opnieuw vast te stellen. Dit draagt bij aan de duidelijkheid en laat de samenhang tussen de opeenvolgende artikelen beter tot hun recht komen. Onderstaande tabel brengt de verschillende aanpassingen in beeld.

Huidig artikel	Nieuw artikel	Onderwerp	Opmerkingen
3:289	--	Definities	Vervalt
3:290	3:289	Aanwijzing groep als fico	Aangepast
3:291	3:290	Mededeling aan fico	Aangepast
3:292	3:291	Reikwijdte van het toezicht	Aangepast
3:293	--	Aanwijzing coördinator	Vervalt
3:294	3:292	Taken DNB als coördinator	Aangepast
3:295	3:293	Handhavingsmaatregelen	Aangepast

De nieuwe paragraaf 3.6.4.1 bevat geen definities meer. De nu nog in artikel 3:289 opgenomen definities worden verplaatst naar artikel 1:1, wat past in het streven definities van de Wft zoveel mogelijk daar te concentreren; zie ook de toelichting bij onderdeel A.

De richtlijn financiële conglomeraten bevat in artikel 2, punt 14, een definitie van het begrip financieel conglomeraat. De verschillende parameters die vervolgens bepalen of een groep wordt aangemerkt als financieel conglomeraat zijn uitgewerkt in artikel 3 van de richtlijn. De wijze waarop daarbij rekening moet worden gehouden met beheerders van icbe's en met beheerders van beleggingsinstellingen is geregeld in de artikelen 30 en 30bis. In overeenstemming hiermee bepaalt **artikel 3:289 (nieuw)** dat DNB zich bij de vaststelling of een groep als financieel conglomeraat moet worden aangemerkt baseert op de genoemde richtlijnbeoordelingen. In voorkomend geval kan zij, voor zover de richtlijn daartoe de mogelijkheid biedt, besluiten een groep niet als financieel conglomeraat aan te merken. De besluiten die DNB dienaangaande neemt zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van DNB en de andere betrokken toezichthoudende instanties. Dit geldt ook wanneer DNB op grond van het tweede lid besluit de bepalingen inzake risicobeheer, risicoconcentratie en intragroepsovereenkomsten en –posities niet toe te passen. DNB en de genoemde toezichthoudende instanties dienen dan gezamenlijk van oordeel te zijn dat die vormen van toezicht onnodig, ongepast of misleidend zouden zijn.

Als eenmaal is vastgesteld dat een groep wordt aangemerkt als financieel conglomeraat, regelt artikel 10 van de richtlijn welke Europese toezichthouder wordt aangewezen als de coördinator die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het toezicht op het betrokken financieel conglomeraat. De aanwijzing is afhankelijk van de aard van de activiteiten van de groep en van de omvang van die activiteiten in de verschillende lidstaten. De definitie van coördinator, die ingevolge onderdeel A aan artikel 1:1 wordt toegevoegd, verwijst dan ook naar artikel 10 van de richtlijn financiële conglomeraten. Het is dan niet meer nodig de aanwijzing van een coördinator in de Wft te regelen, waardoor artikel 3:293 (oud) kan vervallen. Wel regelt deze paragraaf de taken van DNB indien zij de aangewezen coördinator is. Dit houdt bijvoorbeeld in dat DNB in dat geval degene is die de groep informeert over het besluit dat deze als financieel conglomeraat is aangemerkt en dat DNB als coördinator is aangewezen (**artikel 3:290, nieuw**). Dat DNB ook de andere betrokken toezichthoudende instanties en het Gemengd Comité van de Europese toezichthoudende autoriteiten daarvan

op de hoogte dient te stellen, zal worden geregeld in de ministeriële regeling op grond van artikel 1:69, derde lid.

Artikel 3:291 (nieuw) heeft betrekking op de reikwijdte van het door DNB, in de hoedanigheid van coördinator, uit te oefenen toezicht op de gereglementeerde entiteiten in een financieel conglomeraat. De tekst komt overeen met het huidige artikel 3:292, met inachtneming van een beperkt aantal wijzigingen. Het eerste lid van artikel 3:292 is niet overgenomen, aangezien uit de bepalingen van afdeling 3.6.4 al voldoende blijkt op welke gereglementeerde entiteiten deze van toepassing zijn. Voor het overige gaat het in hoofdzaak om de doorwerking van andere aanpassingen, waaronder het vervallen van de artikelen 3:293, 3:294 en 3:299 (huidige nummering). Voorts wordt voorgesteld de bepalingen die betrekking hebben op de taakuitoefening van DNB en op de samenwerking van DNB met de toezichthoudende instanties van andere lidstaten en binnen het Europees Systeem voor financieel toezicht (nu nog artikel 3:292, vijfde en zesde lid) onder te brengen in een ministeriële regeling op grond van artikel 1:24, vierde lid, artikel 1:51e en artikel 1:69, derde lid. De formulering van het vijfde lid wijkt af van het huidige zevende lid van artikel 3:292 door de rechtstreekse verwijzing naar de richtlijn financiële conglomeraten.

Artikel 3:292 (nieuw) regelt de taken van DNB als coördinator. De wijzigingen ten opzichte van het huidige artikel 3:294 hebben betrekking op de verwijzingen naar andere artikelen. Voorts is het huidige tweede lid van artikel 3:294 niet overgenomen, omdat de samenwerking tussen DNB en de andere betrokken toezichthoudende instanties wordt geregeld bij ministeriële regeling (artikel 1:69, derde lid).

Artikel 3:293 (nieuw) komt in de plaats van het huidige artikel 3:295. Ten opzichte van dat artikel is sprake van zeer beperkte wijzigingen. In het eerste en tweede lid is de verwijzing naar artikel 3:299 (oud) gewijzigd in een verwijzing naar het nieuwe artikel 3:269a. In het derde lid, tweede volzin, is de verwijzing naar de artikelen 1:79 tot en met 1:88 aangepast. Dit laatste herstelt een omissie: de artikelen 1:82 tot en met 1:84 en 1:86 tot en met 1:88 zijn al eerder vervallen.

M en N (3:297 en 3:298)

Deze onderdelen betreffen technische aanpassingen van de artikelen 3:297, vijfde lid, en 3:298, vijfde lid, die nodig zijn als gevolg van andere wijzigingen in dit wetsvoorstel. In de gewijzigde formulering wordt daarom verwezen naar de relevante bepalingen in de richtlijn financiële conglomeraten. De artikelen 7, vierde lid, en 8, vierde lid, van de richtlijn financiële conglomeraten geven nadere invulling aan de toe te passen sectorale voorschriften met betrekking tot risicoconcentraties (artikel 3:297) respectievelijk intragroepsovereenkomsten en -posities (artikel 3:298). Dit houdt, kort gezegd, in dat de sectorale voorschriften voor banken of die voor verzekeraars worden toegepast, al naar gelang het financieel conglomeraat meer een bancaire of meer een verzekeringskarakter heeft. Beheerders worden daarbij meegewogen overeenkomstig de artikelen 30 en 30bis van de richtlijn.

O (3:299)

Zoals toegelicht bij onderdeel H hoort het huidige artikel 3:299 niet thuis in afdeling 3.6.4. Het artikel vervalt dan ook op deze plaats en wordt vervangen door een materieel gelijklopend artikel (3:269a) in afdeling 3.6.1.

Artikel 3:299 (nieuw) geeft uitvoering aan de wijziging van artikel 9, vierde lid, van de richtlijn financiële conglomeraten. De bedoelde wijziging verplicht financiële conglomeraten ertoe meer inzicht te geven in de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep. Dit houdt in dat zij de toezichthouder daarover jaarlijks dienen te informeren (eerste lid), en tevens dat zij jaarlijks een beschrijving van de groepsstructuur openbaar dienen te maken (tweede lid).

P en Q (bijlagen bij artikelen 1:79 en 1:80)

De in artikel II voorziene wijzigingen in de Wft brengen mee dat de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80 (overzicht van voorschriften ter zake van overtreding waarvan de toezichthouder een last onder dwangsom dan wel een bestuurlijke boete kan opleggen) dienen te worden bijgewerkt. Deze onderdelen voorzien daarin.

Artikel III

Artikel III implementeert de wijzigingen die de richtlijn fico I aanbrengt in de herziene richtlijn banken. Deze richtlijn komt te vervallen zodra de richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV) in werking treedt. Artikel VI van dit wetsvoorstel bepaalt daarom dat artikel III komt te vervallen als het wetsvoorstel voor de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten eerder tot wet is verheven en in werking treedt dan het onderhavige wetsvoorstel. Artikel III is gebaseerd op de tekst van de Wft zoals deze luidt vóór de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten.

A (1:1)

Artikel 3 van de richtlijn fico I wijzigt een aantal definities in artikel 4 van de herziene richtlijn banken en introduceert enkele nieuwe definities. De wijzigingen, die zijn uitgewerkt in artikel 1:1 (punten 1 tot en met 5), zorgen ervoor dat geconsolideerd toezicht niet alleen wordt uitgeoefend op banken die deel uitmaken van een bankengroep, maar ook op banken in een financieel conglomeraat (met een gemengde financiële holding als moeder). De reikwijdte van het aanvullend toezicht op verzekeraars in een groep wordt op analoge wijze uitgebreid. Het begrip *gemengde financiële holding* speelt in de richtlijn fico I zodoende een centrale rol. In de definitie van dat begrip wordt dan ook , verwezen naar de richtlijn financiële conglomeraten (onderdeel A, punt 2).

In artikel 1:1 (punt 6) worden tevens drie nieuwe definities ingevoegd. *Nederlandse financiële moederholding* vervangt *financiële Nederlandse moederholding*; ook bij andere soortgelijke begrippen staat het woord "Nederlandse" voorop. De begrippen *Nederlandse gemengde financiële moederholding* en *Nederlandse gemengde financiële EU-moederholding* komen overeen met door de richtlijn fico I aan de herziene richtlijn banken toegevoegde definities.

B (1:51a)

De voorgestelde wijziging van artikel 1:51a dient ter uitvoering van (de wijziging van) artikel 132, eerste lid, van de herziene richtlijn banken. De richtlijn fico I

voorziet in aangescherpte eisen ten aanzien van de transparantie van de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van financiële conglomeraten.

C (3:74a)

Onderdeel C geeft uitvoering aan het nieuwe artikel 146 bis van de herziene richtlijn banken, op grond waarvan een bank of beleggingsonderneming met zetel in Nederland die deel uitmaakt van een bankgroep jaarlijks een beschrijving openbaar dient te maken van de juridische structuur, het bestuur en de organisatiestructuur van de groep.

D (3:275)

Dit onderdeel dient ter uitvoering van de wijzigingen in de artikelen 125, tweede lid, en 126 van de herziene richtlijn banken. De aanpassingen leiden ertoe dat de reikwijdte van het geconsolideerd toezicht op banken en beleggingsondernemingen wordt uitgebreid. Toezicht op geconsolideerde basis zal ook worden uitgeoefend op banken en beleggingsondernemingen die onderdeel zijn van een financieel conglomeraat (en bijvoorbeeld een gemengde financiële holding als moederonderneming hebben). Artikel 3:275 regelt in welke gevallen DNB verantwoordelijk is voor de uitoefening van dat toezicht. Door meer dan voorheen naar de herziene richtlijn banken te verwijzen, is de formulering van dit artikel vereenvoudigd en ingekort.

E en F (3:276 en 3:276a)

Deze onderdelen dienen ter uitvoering van de artikelen 71, tweede lid, en 72 bis van de herziene richtlijn banken.

De aanpassingen in het tweede en derde lid van artikel 3:276 hebben te maken met de uitbreiding van de reikwijdte van het geconsolideerd banktoezicht, dat ook van toepassing zal zijn op banken en beleggingsondernemingen die deel uitmaken van een financieel conglomeraat.

Artikel 3:276a heeft tot doel een regeling te treffen voor het geval een gemengde financiële holding, die onder toezicht van DNB staat, tegelijk dient te voldoen aan gelijkwaardige bepalingen uit hoofde van het geconsolideerd toezicht respectievelijk op grond van afdeling 3.6.4. (toezicht op financiële conglomeraten). DNB kan dan, in samenspraak met de andere betrokken toezichthoudende instanties, besluiten welke bepalingen bij uitsluiting van toepassing zijn.

G tot en met L (3:277, 3:277a, 3:278, 3:278b, 3:278c en 3:280a)

De toevoeging van de gemengde financiële holding in de artikelen 3:277, 3:277a en 3:278 en van de gemengde financiële EU-moederholding in de artikelen 3:278b, 3:278c en 3:280a heeft dezelfde achtergrond als veel van de andere wijzigingen in afdeling 3.6.2. Deze aanpassingen zorgen ervoor dat ook geconsolideerd banktoezicht wordt uitgeoefend op banken en beleggingsondernemingen die onderdeel zijn van een financieel conglomeraat.

M en N

De wijziging van artikel 3:74a in artikel III, onderdeel C, noopt tot een technische aanpassing van de bijlagen bij de artikelen 1:79 en 1:80.

Artikel IV

Artikel IV implementeert de wijzigingen die de richtlijn fico I aanbrengt in de richtlijn solvabiliteit II. De aanpassingen in dit artikel (IV) zijn dan ook gebaseerd op de tekst van de Wft zoals deze luidt na de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II, en kunnen niet eerder dan die wet in werking treden.

A (1:58e)

Dit onderdeel dient ter uitvoering van de wijziging in artikel 258, eerste en tweede lid, van de richtlijn solvabiliteit II. De voorgestelde aanpassing van artikel 1:58e reflecteert de verbreding van het aanvullende toezicht op verzekeraars in een groep zoals toegelicht in paragraaf 2 van het algemene deel van deze toelichting.

B (3:282)

Artikel 247 van de richtlijn solvabiliteit II regelt de aanwijzing van een groepstoezichthouder die verantwoordelijk is voor de coördinatie van het toezicht op een verzekeringsgroep. De definitie van groepstoezichthouder in artikel 1:1 (ingevoegd door de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II) sluit daar bij aan, op dezelfde manier als de definitie van coördinator aansluit bij artikel 10 van de richtlijn financiële conglomeraten (zie artikel II, onderdeel A). Dit maakt dat het niet meer nodig is in artikel 3:282 te regelen hoe de aanwijzing van de groepstoezichthouder geschiedt. Als DNB de groepstoezichthouder is vloeien daar de taken uit voort die in afdeling 3.6.3. aan DNB in die hoedanigheid worden opgedragen. In de gekozen opzet kan artikel 3:282 vervallen.

C en D (3:285 en 3:285a)

Deze onderdelen implementeren de wijzigingen in artikel 213 van de richtlijn solvabiliteit II. De toevoeging van de term "gemengde financiële holding" in artikel 3:285, tweede en derde lid, zorgt ervoor dat ook aanvullend (verzekeringsrichtlijn)groepstoezicht wordt uitgeoefend op verzekeraars die deel uitmaken van een financieel conglomeraat. De aanpassing van het vijfde lid zorgt ervoor dat de formulering zo goed mogelijk aansluit bij die van het gewijzigde derde lid van artikel 213 van de richtlijn solvabiliteit II.

Voor zover het voorgaande ertoe zou leiden dat een gemengde financiële holding tegelijk aan gelijksoortige eisen van verschillende richtlijnen wordt onderworpen, kan de coördinerende toezichthouder, na overleg met de andere betrokken toezichthoudende instanties, bepalen welke eisen bij uitsluiting van toepassing zijn. Dit is uitgewerkt in artikel 3:285a. In een ministeriële regeling op grond van artikel 1:24, vierde lid, zal worden geregeld dat DNB bij de toepassing van dit artikel de bepalingen van de richtlijn solvabiliteit II in acht dient te nemen, bijvoorbeeld om te bepalen wat voor de toepassing van het tweede lid de belangrijkste sector van het financiële conglomeraat is.

E tot en met N (3:286, 3:287, 3:288a, 3:288c, 3:288e, 3:288f, 3:288h, 3:288i, 3:288j, 3:288k)

Voor een toelichting op de in deze onderdelen voorgestelde wijzigingen wordt verwezen naar het algemene deel van deze toelichting (§ 2) en naar artikel IV, onderdeel C.

De inhoud van het huidige vijfde en zesde lid van artikel 3:288k heeft betrekking op de samenwerking tussen DNB in haar hoedanigheid als groepstoezichthouder en de andere bij het toezicht op de groep betrokken toezichthoudende instanties en de Europese Commissie. Dit onderwerp kan worden opgenomen in ministeriële regelingen op basis van de artikelen 1:51e en 1:69, derde lid, van de Wft. Deze leden kunnen bijgevolg vervallen (onderdeel N).

Artikel V

Artikel I bevat een aangepaste regeling voor het aanvullend toezicht op verzekeraars in een verzekeringsgroep die gebaseerd is op de Wft zoals deze luidt tot de inwerkingtreding van de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II. Als die Implementatiewet eerder in werking treedt dan het onderhavige wetsvoorstel komt artikel I derhalve te vervallen. Zie ook de toelichting bij artikel I en paragraaf 3 van het algemene deel van deze toelichting.

Artikel VI

Artikel III implementeert de wijzigingen die de richtlijn fico I aanbrengt in de herziene richtlijn banken. Laatstgenoemde richtlijn komt te vervallen zodra de richtlijn kapitaalvereisten (CRD IV) in werking treedt. Artikel VI bepaalt daarom dat artikel III komt te vervallen als het wetsvoorstel voor de implementatie van de richtlijn kapitaalvereisten eerder tot wet is verheven en in werking treedt dan het onderhavige wetsvoorstel.

Artikel VII

Zoals blijkt uit het algemene deel van deze toelichting wijzigt de richtlijn fico I vier andere richtlijnen. Artikel IV, dat uitvoering geeft aan de wijzigingen in de richtlijn solvabiliteit II, kan pas in werking treden als eerst de Implementatiewet richtlijn solvabiliteit II in werking is getreden. Mede om die reden bepaalt artikel VII dat het tijdstip van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel verschillend kan zijn voor de verschillende onderdelen ervan.

De Minister van Financiën,

Bijlage Transponeringstabel

Artikel 1, betreffende wijzigingen in de richtlijn verzekeringsgroepen (98/87/EG)

	Richtlijn 98/78/EG	Wetsvoorstel	Wft
Punt (1)	Artikel 1, punt j	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 1, punt m	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:268, lid 1, onderdelen f en j
Punt (2)	Artikel 2, lid 2	Artikel I, onderdeel A	Artikel 3:282, lid 2
Punt (3)	Artikel 2bis, lid 1-2	Artikel I, onderdeel B	Artikel 3:282a
	Artikel 2bis, lid 3, eerste alinea, eerste volzin	Ministeriële regeling	Artikel 1:69, lid 3
	Artikel 2bis, lid 3, laatste alinea	Behoeft geen implementatie	
Punt (4)	Artikel 3, lid 1	Behoeft geen implementatie	
Punt (5)	Artikel 4, lid 2	Artikel I, onderdeel D	Artikel 3:288, lid 1-2
Punt (6)	Artikel 10	Artikel I, onderdeel C	Artikel 3:286, lid 2-3
Punt (7)	Bijlagen I en II	AMvB	Artikel 3:286, lid 1

Artikel 2, betreffende wijzigingen in de richtlijn financiële conglomeraten (2002/87/EG)

	Richtlijn 2002/87	Wetsvoorstel	Wft
Punt (1)	Artikel 1	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 2, definities 4, 7, 14, 16, 17, 19	Artikel II, onderdeel A	Artikel 1:1
	Artikel 2, overige definities, voor zover gewijzigd	Behoeft geen implementatie	
Punt (2)	Artikel 3, lid 1-6	Artikel II, onderdeel K	Artikel 3:289 (nieuw)
	Artikel 3, lid 8	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 3, lid 9	Ministeriële regeling	Artikel 1:24, lid 4
Punt (3)	Artikel 4	Ministeriële regeling	Artikelen 1:51e, 1:69, lid 3
Punt (4)	Artikel 5, lid 2-4	Behoeft geen implementatie	
Punt (5)	Artikel 6, lid 3	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 6, lid 4	AMvB	Artikel 3:296, lid 1
Punt (6)	Artikel 7, lid 3	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:297, lid 4
	Artikel 7, lid 5	Behoeft geen implementatie	
Punt (7)	Artikel 8	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:298, lid 4
Punt (8)	Artikel 9, lid 4	Artikel II, onderdeel O	Artikel 3:299
	Artikel 9, lid 6	Ministeriële regeling	Artikel 1:24, lid 4
Punt (9)	Artikel 9 ter	Lidstaat-optie; geen implementatie	
Punt (10)	Artikel 10	Behoeft geen implementatie	
Punt (11)	Artikel 11, lid 3	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 11, lid 4	Ministeriële regeling	Artikel 1:69, lid 3
Punt (12)	Artikel 12	Artikel II, onderdeel C Ministeriële regeling	Artikel 1:54 Artikel 1:51e
Punt (13)	Artikel 12 bis	Ministeriële regeling	Artikel 1:69, lid 3
Punt (14)	Artikel 12 ter	Behoeft geen implementatie	
Punt (15)	Artikel 18	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:292, lid 4
Punt (16)	Artikel 19	Behoeft geen implementatie	
Punt (17)	Titel van hoofdstuk III	Behoeft geen implementatie	
Punt (18)	Artikel 20	Behoeft geen implementatie	
Punt (19)	Artikel 21	Behoeft geen implementatie	
Punt (20)	Artikel 21 bis	Behoeft geen implementatie	
Punt (21)	Artikel 21 ter en 21 quater	Behoeft geen implementatie	
Punt (22)	Artikel 30	Artikel II, onderdeel K	Artikel 3:289, lid 1 (nieuw)

Punt (23)	Artikel 30 bis	Artikel II, onderdeel K	Artikel 3:289, lid 1 (nieuw)
Punt (24)	Bijlage I bij artikel 6	AMvB	Artikel 3:296, lid 1

Artikel 3, betreffende wijzigingen in de richtlijn banken (2006/48/EG)

	Richtlijn 2006/48	Wetsvoorstel	Wft
Punt (1)	Artikel 1, lid 2	Behoeft geen implementatie	
Punt (2)	Artikel 4, punten 14-17bis	Artikel III, onderdeel A	Artikel 1:1
	Artikel 4, punt 19bis	Artikel III, onderdeel A	Artikel 1:1
	Artikel 4, punt 48	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:275
Punt (3)	Artikel 14	Ministeriële regeling	Artikel 1:69
Punt (4)	Artikel 39, lid 1-2	Behoeft geen implementatie	
Punt (5)	Artikel 69, lid 2	Artikel III, onderdeel I	Artikel 3:278, lid 2
Punt (6)	Artikel 71, lid 2	Artikel III, onderdeel E	Artikel 3:276, lid 2-3
Punt (7)	Artikel 72, lid 2	Artikel III, onderdeel L	Artikel 3:280a, lid 1-2
Punt (8)	Artikel 72bis	Artikel III, onderdeel F	Artikel 3:276a
Punt (9)	Artikel 73, lid 2	Artikel III, onderdeel H	Artikel 3:277a
Punt (10)	Artikel 80, lid 7, punt a)	AMvB (Bpr Wft)	Artikel 3:57
Punt (11)	Artikel 84, lid 2 en 6	AMvB (Bpr Wft)	Artikel 3:57
Punt (12)	Artikel 89, lid 1, punt e)	AMvB (Bpr Wft)	Artikel 3:57
Punt (13)	Artikel 105, lid -4 lid 3	AMvB (Bpr Wft) Ministeriële regeling	Artikel 3:57 1:51e
Punt (14)	Artikel 122bis, lid 2	AMvB (Bpr Wft)	Artikel 3:57
Punt (15)	Artikel 125, lid 2	Artikel III, onderdeel D	Artikel 3:275, lid 2
Punt (16)	Artikel 126	Artikel III, onderdeel D	Artikel 3:275, lid 3-5
Punt (17)	Artikel 127, lid 1	Behoeft geen implementatie	
	Artikel 127, lid 3	Behoeft geen implementatie	Artikel 1:70
Punt (18)	Artikel 129, lid 1-3	Artikel III, onderdelen J en K	Artikelen 3:278b en 3:278c
Punt (19)	Artikel 131bis, lid 2	Ministeriële regeling	Artikel 1:54b, lid 3
Punt (20)	Artikel 132, lid 1	Artikel III, onderdeel B	Artikel 1:51a, lid 3 (a)
Punt (21)	Artikel 135	Behoeft geen implementatie	Artikelen 3:271 en 3:272
Punt (22)	Artikel 139, lid 3	Behoeft geen implementatie	
Punt (23)	Artikel 140, lid 1	Behoeft geen implementatie	Artikel 1:51
	Artikel 140, lid 3	Ministeriële regeling	Artikel 1:69, lid 3
Punt (24)	Artikel 141	Behoeft geen implementatie	Artikel 1:55, lid 2
	Artikel 142	Behoeft geen implementatie	Artikelen 1:75, eerste lid, en 3:295
Punt (25)	Artikel 143, lid 1	Artikel III, onderdeel G	Artikel 3:277, lid 1
	Artikel 143, lid 3	Behoeft geen implementatie	Artikel 3:277, lid 3
Punt (26)	Artikel 146bis	Artikel III, onderdeel C	Artikel 3:74a
Punt (27)	Bijlage X	AMvB (Bpr Wft)	

Artikel 4, betreffende wijzigingen in de richtlijn solvabiliteit II (2009/138/EG)

	Richtlijn 2009/138	Wetsvoorstel	Wft
Punt (1)	Artikel 212, lid 1, punten f en g	Behoeft geen implementatie	Artikel 1:1
	Artikel 212, lid 1, punt h	Behoeft geen implementatie	Artikel 1:1
Punt (2)	Artikel 213, lid 2-3	Artikel IV, onderdeel C	Artikel 3:285, lid 2, 3, 5
	Artikel 213, lid 4-5	Artikel IV, onderdeel D	Artikel 3:285a
	Artikel 213, lid 6, eerste alinea	Ministeriële regeling	Artikel 1:69, lid 3
	Artikel 213, lid 6, laatste alinea	Behoeft geen implementatie	
Punt (3)	Artikel 214, lid 1	Behoeft geen implementatie	
Punt (4)	Artikel 215, lid 1-2	Artikel IV, onderdeel E	Artikel 3:286, lid 1-2

Punt (5)	Artikel 216, lid 1	Artikel IV, onderdeel F	Artikel 3:287, lid 1
Punt (6)	Artikel 219, lid 1-2	Artikel IV, onderdeel G	Artikel 3:288a, lid 2, 3, 5
Punt (7)	Artikel 226	AMvB	Artikel 3:288a, lid 2
Punt (8)	Artikel 231, lid 1	AMvB	Artikel 3:288a, lid 2
Punt (9)	Artikel 233, lid 5	AMvB	Artikel 3:288a, lid 2
Punt (10)	Titel onderafdeling 5	Behoeft geen implementatie	
Punt (11)	Artikel 235	AMvB	Artikel 3:288a, lid 2
Punt (12)	Artikel 243	Artikel IV, onderdeel H	Artikel 3:288c
Punt (13)	Artikel 244, lid 2	Artikel IV, onderdeel I	Artikel 3:288e, lid 1
Punt (14)	Artikel 245, lid 2	Artikel IV, onderdeel J	Artikel 3:288f, lid 1
Punt (15)	Artikel 246, lid 4	Artikel IV, onderdeel K	Artikel 3:288h, lid 4
Punt (16)	Artikel 247, lid 2	Artikel IV, onderdeel B	Artikel 3:282
Punt (17)	Artikel 249, lid 1	Ministeriële regeling	Artikel 1:51e
Punt (18)	Artikel 256, lid 1-2	Artikel IV, onderdeel L	Artikel 3:288i, lid 1
Punt (19)	Artikel 257	Behoeft geen implementatie	Artikelen 3:271 en 3:272
Punt (20)	Artikel 258, lid 1-2	Artikel IV, onderdeel A	Artikel 1:58e, lid 1-2
Punt (21)	Artikel 262	Artikel IV, onderdeel N	Artikel 3:288k, lid 2-4
Punt (22)	Artikel 263	Artikel IV, onderdeel M	Artikel 3:288j, lid 5-6

De artikelen 5 (evaluatie van de richtlijn financiële conglomeraten door de Europese Commissie), 6 (omzetting van de richtlijn door de Lidstaten) en 7 (inwerkingtreding) behoeven geen implementatie.